

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצות: ד"ר שרון רגב-טייטלר, איילת קוגוס

בחינה במבוא לכלכלה (094591)

תאריך הבחינה: 10.2.2014

מועד א' - סמסטר חורף תשע"ד

טור 1

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה - 5 נקודות. בסך הכל 20 שאלות.
- סמן/י את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטייטה, ואת טופס התשובות. שים/י לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים/י לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

ב ה צ ל ח ה !!!

שאלה 1

הצרכנים במשק מסוים מוכנים להוציא תמיד סכום קבוע לרכישת דגי "קוי" (nishikigoi). במשק זה נמכרים דגים מיובאים בלבד (אין יצרנים מקומיים שמייצרים דגי קוי). עד כה היה מכס של A ש"ח על כל דג מיובא וכעת הממשלה החליטה להוריד את המכס ל B ש"ח לדג ($A > B > 0$). כתוצאה מכך, מה יקרה לפדיון יצרני חו"ל כתוצאה מהקטנת המכס על צרכני משק זה?

- א. יקטן.
- ב. יגדל.
- ג. יישאר ללא שינוי.
- ד. לא ניתן לקבוע משום שאין ייצור מקומי.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 2

X ו- Y הם מוצרים תחליפיים. חל שיפור טכנולוגי בייצור X המעלה את התפוקה השולית של גורמי הייצור (לכל כמות של גורם ייצור). מה מהבאים נכון כתוצאה מכך?

- א. עלייה במחיר מוצר X וירידה במחיר מוצר Y .
- ב. ירידה בכמות מוצר X ועלייה בכמות מוצר Y .
- ג. ירידה במחיר מוצר X וירידה במחיר מוצר Y .
- ד. עלייה בכמות מוצר X ועלייה בכמות מוצר Y .
- ה. עלייה במחיר מוצר X ועלייה במחיר מוצר Y .

שאלה 3

בשוק תחרותי למחברות משובצות פועלות 30 פירמות זהות בעלות פונקציית עלות מהצורה:

$$TC(q) = 15q^2 - 30q + 5000$$

ופונקציית הביקוש המצרפי היא: $Q = 240 - 2P$. מהו מחיר שווי משקל?

- א. 70
- ב. 88
- ג. 92
- ד. 101
- ה. 240

שאלה 4

הניחו שלפירמה מסוימת קיימות עלויות קבועות ומשתנות. האם נוכל להסיק כי ככל שהכמות המיוצרת גדולה יותר, כך עקומת ה-ATC מתקרבת יותר לעקומת AVC?

- כן
- לא
- לא ניתן לקבוע ללא נתונים נוספים על פונקציית העלות
- תלוי האם מדובר בתחרות משוכללת או במונופול
- תלוי בעקומת הביקוש

שאלה 5

בשוק תחרותי קיימים שני מוצרים נורמליים: X, Y . כחלק מהבטחות מערכת הבחירות האחרונה, שר האוצר החליט להוריד חלק מנטל המס על יצרני מוצר Y . מה יקרה כתוצאה מכך?

- אם $\frac{\partial Q_x^D}{\partial P_Y} > 0$ אז מחיר מוצר X יעלה והכמות המיוצרת מ- X תעלה.
- אם $\frac{\partial Q_x^D}{\partial P_Y} > 0$ אז מחיר מוצר X ירד והכמות המיוצרת מ- X תעלה.
- אם $\frac{\partial Q_x^D}{\partial P_Y} < 0$ אז מחיר מוצר X יעלה והכמות המיוצרת מ- X תעלה.
- אם $\frac{\partial Q_x^D}{\partial P_Y} < 0$ אז מחיר מוצר X יעלה והכמות המיוצרת מ- X תרד.
- אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 6

עקב דיווחים על רווחיהן של פירמות בשוק התרופות, הניחו ביקוש קשיח וענף תחרותי, החליטו פירמות חדשות (וזהות לפירמות הקיימות) להיכנס לענף (הניחו חסמי יציאה מהענף).

- כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון (מדדים מצרפיים)?
- הפדיון יקטן, מחיר השוק יעלה, עודף הצרכן יגדל.
- הפדיון יגדל, מחיר השוק ירד, עודף הצרכן יקטן.
- הפדיון יקטן, מחיר השוק ירד, עודף הצרכן יגדל.
- מחיר השוק ירד, עודף הצרכן יקטן, ואין מספיק נתונים כדי לקבוע מה יקרה לפדיון.
- אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 7

יצרן מונופוליסטי מייצר את מוצר X . למונופול אין הוצאות קבועות. העלות השולית של המונופול לייצור כל יחידה שווה 10 ₪. ידוע למונופול שבמחיר של 10 ₪ ליחידה הכמות המבוקשת מהמוצר היא 100 יחידות, וכל עלייה של 1 ₪ במחיר תקטין את הכמות המבוקשת מהמוצר ב-10 יחידות. בהתאם לכך, מה יהיו רווחיו של המונופול?

- א. 100 ₪
- ב. 250 ₪
- ג. 300 ₪
- ד. לא ניתן לקבוע בלי נתונים נוספים על פונקצית הביקוש
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 8

ידוע כי בעקבות הגדלת ההיצע בשוק תחרותי, מחיר השוק של מצרך נתון ירד מ-500 ₪ ליחידה ל-450 ₪ ליחידה, בעוד הכמות המבוקשת גדלה מ-40 יחידות ל-50 יחידות. מה מהבאים נכון?

- א. עקומת הביקוש גמישה.
- ב. עקומת הביקוש היא בעלת גמישות יחידתית.
- ג. אין מספיק נתונים בשביל לקבוע.
- ד. עקומת הביקוש קשיחה.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 9

במשק שני שווקים האחד למוצר X והשני למוצר Y . שני השווקים פועלים בתנאי תחרות משוכללת. בשוק למוצר X הביקוש נתון על ידי: $Q_X = 20$ וההיצע נתון על ידי: $P_X = Q_X$. בשוק למוצר Y הביקוש נתון ע"י: $P_Y = 6$ וההיצע נתון על ידי: $P_Y = Q_Y$. הממשלה מטילה מס בגובה 2 ש"ח ליחידה על מוצר X , ומשתמשת בכל הכנסותיה ממיסים למימון סובסידיה כוללת למוצר Y , כאשר הסובסידיה היא בגודל קבוע (חיובי ממש) ליחידה. מהו המחיר לצרכן עבור יחידת Y לאחר הסובסידיה?

- א. 1
- ב. 2
- ג. 3
- ד. 4
- ה. 6

שאלה 10

- מבין הבאים, מהו הייצוג הגרפי לעודף הצרכן (הניחו ביקוש והיצע לינאריים רגילים)?
- השטח שכלוא מתחת לעקומת הביקוש ועד למחיר השוק.
  - שטח המלבן שבסיסו הוא הכמות הנצרכת וגובהו הוא מחיר השוק.
  - השטח שמעל עקומת הביקוש.
  - השטח שכלוא מתחת למחיר השוק ומעל לעקומת העלויות השוליות.
  - אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 11

בענף תחרותי לייצור קצפת: פונקציית הביקוש המצרפית: $Q^D(P) = 212 - 2P$, פונקציית הוצאות של יצרן בודד: $TC(q) = 4q^2 + 14q + 256$. כמה פירמות (מספר שלם) פועלות בענף בשווי משקל בטווח הארוך? (הניחו שאין חסמי כניסה ויציאה מהענף).

- 4
- 6
- 7
- 8
- 10

שאלה 12

בענף החסה פועל מונופול בעל פונקציית הוצאות כוללות מהצורה: $TC = 2Q^2 + 30Q$. פונקציית הביקוש לחסה היא מהצורה: $P = 270 - Q$. השנה הודיע מס הכנסה כי יקבע את החזרי המס לעשר השנים הבאות על פי גובה ההוצאות באותה השנה. בעקבות ההודעה, החליטו מנהלי החברה כי ישתלם להציג השנה הוצאות גבוהות ככל האפשר גם על חשבון ירידה ברווחים לשנה זו. לכן, הוחלט לייצר השנה במטרה למקסם הוצאות (ולא רווח), אך לא להגיע למצב של הפסד (כלומר לא להגיע למצב שבו $\pi < 0$). בעקבות החלטת הייצור החדשה, מהו המחיר לצרכן?

- 190
- 222
- 230
- 260

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 13

משק סגור נמצא בשווי משקל בתעסוקה מלאה. כעת, הממשלה מחליטה להגדיל את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מכירת אג"ח לציבור. מה יקרה לכמות הכסף הריאלית במשק?

- א. כמות הכסף הריאלית לא תשתנה.
- ב. כמות הכסף הריאלית תגדל.
- ג. כמות הכסף הריאלית תקטן.
- ד. אין מספיק נתונים כדי לקבוע מה יקרה לכמות הכסף.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 14

מבין הבאים, מהי תרומתו של המודל הקיינסיאני הפשוט (שוק המוצרים)?

- א. מתן הסבר לכך שהשוק הוא שוק חופשי המשתמש במנגנון המחירים לשם התייצבות.
- ב. מתן הסבר לכך שתעסוקה מלאה אינה מושגת באופן טבעי ע"י כוחות השוק ודורשת התערבות ממשלתית דרך הביקוש המצרפי.
- ג. מתן הסבר לכך שלא ניתן לייצב משק ברמה של תעסוקה מלאה אלא בפיקוח הדוק של הבנק המרכזי על היצע הכסף.
- ד. מתן הוכחה לכך שהביקוש הממשלתי אינו תלוי בתוצר.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 15

פקדונות העו"ש במערכת הבנקאות במשק מסוים עומדים על 500.

כמות הכסף במשק היא 800, ובסיס הכסף הוא 550.

מתוך נתונים אלו מהו יחס הרזרבה הנדרש במשק זה?

- א. 50%
- ב. 10%
- ג. 25%
- ד. 57%
- ה. 100%

שאלה 16

משק סגור נמצא בשווי משקל באבטלה. כדי לסגור את הפער ולייצב את המשק על תוצר תעסוקה מלאה, הוחלט לנקוט במדיניות כלכלית פיסקלית-מוניטרית מרחיבה משולבת. ידוע כי ההשקעה אינה מושפעת משינויים בתוצר וכי הצריכה הפרטית אינה מושפעת משינויי ריבית. כתוצאה מכך מי מהבאים תמיד נכון?

- א. ההשקעה במשק תגדל.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל.
- ג. הריבית תעלה.
- ד. המחירים יעלו.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 17

במשק מסוים כמות הכסף הריאלית הינה 5,625 עם רמת מחירים בגובה 2. פיקדונות עו"ש עומדים על 10,000. ההלוואות לציבור עומדות על 5000. ידוע כי הבנקים המסחריים מקיימים את יחס הרזרבה הנדרש. כעת, עקב הבחירות הקרבות ובאות לנשיאות אחת ממדינות ערב, הממשלה החליטה להגדיל את הוצאותיה בסך 1000 ש"ח. היא עושה זאת ע"י לקיחת מלווה מהציבור. ידוע, כי הציבור תמיד שומר על כמות המזומן בידיו קבועה. כתוצאה מכך, מה מהבאים נכון?

- א. כמות הכסף תגדל בפחות מ-3000.
- ב. ההלוואות יגדלו ביותר מ-2000.
- ג. בסיס הכסף לא ישתנה.
- ד. בסיס הכסף יגדל ב-1000.
- ה. בסיס הכסף יקטן ב-3000.

שאלה 18

במשק מסוים מתקיים:

$$C = 200 + 0.8Y_d ; I = 600 - 10r ; G = 600 ; T_{net} = 500 ; EX = 200 ; IM = 200 ;$$

$$L^d = 500 + Y - 50r ;$$

בסיס הכסף הינו 700 ₪, יחס הרזרבה 0.2, והציבור מעוניין להחזיק בידיו **תמיד** 200 ₪. רמת המחירים במצב המוצא הינה 1. ידוע שבמצב המשק המתואר לעיל תוצר שווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה מבלי שהתרחשו עליות מחירים. מה יקרה בשווי משקל חדש לאחר התייצבות המשק (ביחס לשווי משקל התחלתי) אם הבנק המרכזי קונה אג"ח מהציבור בסך 100 ₪?

- א. המחירים יעלו.
- ב. הריבית תקטן.
- ג. עודף הייצוא יגדל.
- ד. הצריכה הפרטית תקטן.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

הנתונים הבאים מתייחסים לשאלות 19-20:

במשק מסויים מתקיים:

$$C = 300 + 0.7Y_d$$

$$I = 50 + 0.1Y$$

$$G = 450$$

$$T = 200 + 0.2Y$$

$$EX = 1440$$

$$IM = 900 + 0.11Y$$

$$Y_F = 5000$$

שאלה 19

אם הממשלה מעוניינת להעניק תשלומי העברה (בסכום קבוע) ובכך לייצב את המשק על רמה של תוצר תעסוקה מלאה, מהו סכום תשלומי ההעברה הנדרשים (ניתן לעגל כלפי מטה במידת

הצורך)?

א. 1500

ב. 500

ג. 2333

ד. 2666

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה

שאלה 20

חזרו לתנאי התחלה. עקב הסכמי השלום, הממשלה צריכה להגדיל את תקציב הנסיעות של שריה. תקציב הנסיעות המיוחד יהיה בגובה 1050.

כתוצאה מהוצאה נוספת זו שהגדילה את סך הוצאות הממשלה מי מהבאים נכון?

א. לא קיים פער והתוצר התייצב על תעסוקה מלאה.

ב. הפער במונחי ביקושים שווה 800.

ג. הפער במונחי תוצר שווה 2500.

ד. הפער במונחי תוצר שווה 1050.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.